

To je faktum, ki se ne dá tajiti. Da je tedaj z našo šolo jako slaba, in da bi tudi podučitelja potrebovali, to bi že g. inšpektor v Mariboru zdavno moral znati in kaj storiti, da se napakam v okom pride.

Za denes bodi to dovolj; prihodnjič več kaj iz našega kraja.

Od sv. Jurja na Šavnici. Kat. polit. društvo je 6. t. m. svoj prvi občni zbor prav veselo obhajalo. Pričel ga je ob $\frac{1}{2}$ četrlih č. g. M. od sv. Petra z jedernatim govorom „o početku papeževe dežele“. Razvil je potrebo in pravico Njihove posvetne oblasti, pokazal razne besne napade od zakletih sovražnikov skoz vse veke, posebno pa v sedanjem času, ko si prizadeva roparski laški kralj sedaj z zvijačo zdaj s silo, sv. Očeta pripraviti, da mu popolnoma odstopijo posvetno vladarstvo v cerkveni deželi. Ker mu pa neustrašeni vladar sv. cerkve odvrčajo: „Non possumus“ — ne morem —, Jih pusti kraljevska vlada dan na dan in na vsaki način po novinah grdit, sklepa postave proti vsem kloštom ter željno pričakuje zadnje ure papeževe misleč, da bode potem slobodno pogoltnila vse kat. cerkvi pripadajoče dežele.

Mirno in tiho je bilo v dvorani, dokler je č. govornik razkaževal žalosten sedanji stan sv. Očeta; ko pa svoj govor s „slava“ klicem sv. Očetu konča, je zadonel enoglasen in navdušen trikratni odzdrav sv. Očetu. — Načelnik društva prebere pismo kardinalu Antoneliju poslano, v katerem se napad na sv. vero, satansko tlačenje sv. cerkve in njenega poglavarja kot peklensko delo obsoja in studi; temu nasproti pa se gorečnost do sv. vere, goreča ljubezen in zvesta pokoršina do sv. kat. cerkve, otročja udanost in gorko sočutje do sv. Očeta od strani kat. društva izreka, s ponižno prošnjo za sv. blagoslov. Ginjenega sreča so društveniki to sprejeli.

Načelnik opomni potem ude imenitnih dolžnosti gledé sv. vere, kat. cerkve, sv. Očeta, svitlega cesarja in drage domovine.

Posebno veselje in veliko smeha je napravil govor č. g. G. iz Radgone, ki je bičal nemčurje, sitno žival na zemlji slovenski, ktera lazi po naših trgih in mestih opazujoča kakor opica tuje šege, tuje ljudstva. Kar je tujega, posebno pa nemščino, ktere prav malo umejo, hočejo potem kot kulturo v domovini širiti in zvonec nositi v svojo lastno sramota, kajti se nevednežem vsak pameten človek smeji. Navdušeno je končal g. govornik: Slovenci! Čas je, da iz nevarnega spanja vstanemo in se poprimemo dela, da se zavemo kot faktor (ali činik) v Avstriji in tirjamo svoje pravice za kat. cerkev, šolo in drago nam domovino, in se povsod obnašamo kot pobožni, nevstrašljivi, značajni in národni možje na zemlji matere Slave!

Č. g. U. je udom naznanil stroške društva in priporočal tudi v tem oziru skrbeti natanko, da delovanje ne trpi.

Ker je bil g. K. iz Ljutomera zarad bolezní zadržan, stopi še enkrat načelnik na oder in razloži, kako pravi kristjani po vesoljnem svetu sedaj kažejo svojo ljubezen do sv. Očeta, darovaje Njim male darilca. Zatorej predlaga, da se tudi od sv. Jurja, kjer še pobožni katoličani bivajo, kako darilce sv. Očetu pošlje in to bodi tretjina društvenih doneskov. Radostno se tudi to sklene klicanjem: Bog nam še v tem letu ohrani živega in zdravega sv. Očeta in dočakati daj zmage nad ljutimi sovražniki!

S tem je bil prvi občni zbor sklenjen, katerega se je vdeležilo mnogo narodnjakov; pozneje bila je veselica s petjem, in prav židane volje se se je vrnil vsak na svoj dom.

Za poduk in kratek čas.

Napoleon III., franc. cesar.

Umrli cesar spada med ono vrsto ljudi, katerih življenje se po pravici viharno imenuje. Bil je tretji sin Ljudevita Bonaparte, kralja holandskega, in Hortenzije Beaucharnais, rojen 20. apr. 1808. Ko so Francozi l. 1815 pri Waterloo tepeni bili, je bil tudi mladi Karol Ljudevit z drugimi Napoleongi iz Francoske prognan. Svoje mlade leta je preživel na Nemškem in Švicarskem, l. 1836 je pa, oblečen kakor Napoleon I. nena doma v Strassburgu, na francoski zemlji, se prikazal in od 4 vojaškega polka tamošnje posadke kot „Napoleon II.“ pozdravljen bil. Ker pa ostali vojaki niso ž njim potegnoli, je bil ujet, v Pariz pripeljan in potem prognan v Ameriko. Pa že drugo leto je bil zopet v Evropi, ter je skušal na Francoskem vojaštvo za se pridobiti, pa mu je zopet spodletelo. Ujeli so ga v drugoč in obsodili kot zarotnika na vse žive dni v trdnjavo Ham.

Čez 6 let pobegne preoblečen kot zidar na Angleško; ko pa l. 1848 prekucija navstane, pride v Pariz in je bil v narodno skupščino izvoljen. Ne dolgo potem ga izvolijo za prvosednika ljudovlade, in od tega časa je neprestano delal na to, da zasede prestol, iz katerega so bili Napoleongi pahnjeni. Kako zvit da je bil, se je kmalu pokazalo. Po postavi se ni mogel več voliti za prvosednika ljudovlade; narodna skupščina pa ni hotela te postave prenarediti. Napoleon torej naplete prekucijo in v noči od 1. na 2. dec. 1851 zmaga Napoleonova vojaška stranka in narodna skupščina se razžene. Blizo eno leto potem, m. novembra 1852, ko je vse bilo že natiroma pripravljeno zanj, dá Francozom na glasovanje, kakošno vlado da hočejo. Od 8 milijonov glasov bilo jih je več kot 7 milijonov za to, da se zopet vpelje cesarstvo, in Napoleon postane 2. dec. 1852 francoski cesar, katerega zaporedoma vsi evropski vladarji, najpozneje pokojni ruski cesar Nikola, kot cesarja pripoznajo.

Leta 1853 se oženi z Evženijo Guzmanovo, špansko grofinjo, koja mu l. 1856 sina porodi, ki mu je tudi Napoleon ime. — Umrli je Napoleon III. v prognanstvu na Angleškem 9. jan. t. l.

Če pregledamo njegovo 20letno vladanje, moramo reči, da je bil skoz in skoz sebičnež, kteri ni drugega namena pred očmi imel, kakor da sebi in svojemu zarođu francoski prestol zagotovi. Pri tem pa je neizmerno veliko hudega ne le Franciji, nego tudi drugim državam nakopal. Pred vsem je skušal častilakomnim Francozom misel vcepiti, da je on prvi vladar na zemlji. Sreča ga je res dolgo časa pestovala, da je slovel kot prvak med vladarji, ter so vsi z velikim strahom na ušesa vlekli, kaj da bode Napoleon ob novem letu pri sprejemanji voščil od strani zastopnikov vnenjih vlad govoril. —

Kakor vsi častilakomni sebičniki, bil je tudi Napoleon silno prekanjen človek, ki je vsak čas hitro zvohal, kar bi njemu na korist bilo, in tega se je nepremakljivo držal ne strašče se nijednoga sredstva, naj je bilo še tako vegasto (zasukano). Pokoriti je hotel pred vsem one države, ki so Napoleona I. bile zmagale. Zato je v zvezi z Angleži in Italijani za Turka se potegnil in 1854 boj z Rusijo počel in srečno zmagal. Kratkovidna avstrijska politika bila je kriva, da smo zgubili tačas — držé s Francozi — prijateljstvo Rusije, služili pa Napoleonu, ki nam je kmalu potem l. 1859 sovražno pest pokazal, ko je Italijanom pomagal, nas pa potolkel. Ker smo imeli lep del gorenje Italije, je hujskal zviti Napoleon Italijane na Avstrijo s tem, da je podpiral misel, zediniti vso Italijo pod kraljem piemontskim. To zvijačo je imenoval „narodno zedinjenje“, in tako je mož, ki je malo let poprej uboge turške Slované in kristjane sopet pod turško pëto vrigel, postal rešenik narodnosti, kteremu so slavo peli vsi zagovorniki stiskanih narodnosti, ne vedoč, da Napoleon v Italiji ne išče druga kot — sam sebe, oslavljenje Avstrije, koja je za Rusijo na vrsto prišla, da jo pokori.

Zato je tudi mirno gledal in se veselil na tihoma, ko nas je nesrečna nemška politika l. 1866 v boj s Prusi spravila in zmlatila. Tačas smo zgubili tudi — po zmagi na morju in kopnem! — poslednji ostanek italijanskih pokrajin, ktere si je dal potuhnjeni Napoleon pokloniti, da je ošabnim Prusom na znanje dal, ka neče dalje mirno gledati, kako da se Avstrija razdeva.

Najgrši ste pa dve v nebo vpijoči krivici, ktere je storil ta sebičnik. Ko je namreč zapazil, da so Francozi njegovega samosilja siti, jih je hotel zmotiti z ekspedicijo v Meksiko, kder je grozna prekucija divjala. Francozi so se nekoliko s puntarji topli, ti so se pa začasno umaknoli in zbirali, dokler ne pride čas, tujce iz dežele zapoditi. To je vedel Napoleon, hotel je pa nekoga drugega amerikanskim pestém nastaviti. In ta je bil naš ukanjeni nadvojvoda Maksimilijan,

biser naše vladarske rodovine, ki je moral Napoleonove sleparije s svojo glavo plačati.

Še večja je pa ona krivica, ktero je storil glavarju kat. cerkve. Napoleonu kakor vsem liberalnim vladarjem kat. cerkev več ne velja kot — prav dobra, notranja, policijska naprava. Če se je doma škofom hlinil, storil je to iz sebičnosti, da namreč tudi od duhovske strani podpore ima. V tem je pa z lisico Cavourjem v Plombier-u spletke delal proti Rimu ter potrdil najzlobniše načelo ločenja cerkve od države. In ko so sv. oča Pij IX. spregledali te pogubne naklepe, so jih očitno zavrgli, to pa je ošabnega Napoleona še bolj podžigalo, ter je pustil l. 1860 Italijanom vzeti večji del papeževih dežel. Da bi se pa kat. Francozom ne zameril, je postavil prekanjenec stražo v Rim, koja naj sv. Očeta in kar še imajo brani.

Leta 1870 se loti dolgo že namenjene vojske z Nemci in ob tem času pokliče rimsko krdelo nazaj, prepusti papeža, kteri so potuhnjenca čast skazali ter njegovemu sinu za kuma bili, roparskim četam kralja „poštenovica“ Aneksandra, kteri si vzame Rim in oropanemu glavarju kat. cerkve samo njih dvor milostljivo pusti.

In Napoleon? Isti den. 2. septbr. 1870, ko je poslednji franc. vojak Rim zapustil, je bil Napoleon pri Sedanu sredi armade, ki je štela 80.000 mož, zmagan in ujet! Tako mu je veliko preje krona z glave padla kakor izdanemu papežu. — Znamenito je tudi to, da je ravno narodna politika, ktero je Nap. v Evropi proglasil in v Italiji v svojo korist rabil, njemu od strani Nemcev propad pripravila.

Božja pota so pravična in čudežna!

Politični ogled.

Avstrija. V prvi seji drž. zbora 15. t. m. ni bilo ne Slovencev ne Tirolcev. Predarlski škof Amberg, o kterem se ni prav vedlo, ali ne pojde v drž. zbor, se je poslanstva odpovedal. — Obravnave v tej seji so bile precej dolgočasne, ker se ustavakom želja ni izpolnila, da bila prenarredba volitve na dnevni red se postavila. — Kedaj, in ali se sploh to zgodi, še zdaj ni znano. Stvar mora velikih napotkov imeti, ker je bil te dni ministerski posvet pri cesarju. „N. fr. Presse“ najde vsak dan drngih uzrokov, zakaj da še niso direktne volitve na dnevnem redu. Zato ne, pravi, ker se oglašajo pri vladi neprenehoma nove želje mnogih poslancev, vlada pa hoče, kolikor le mogoče, vsem zadovoljiti. — Po tej vladini prijenljivosti so zdaj že prišli do 335 državnih poslancev, katerih je dozdej le 203 bilo! Vsak pa ima 10 gld. na den! — Iz druge strani se pa upor proti dir. volitvam če dalje bolj širi. Voditelji česke državnopravne stranke so razglasili krasno peticijo do cesarja, v kterej prosijo, da naj